

## LUONNOS

### **CAP 2021–2027, Euroopan unionin maatalous- ja maaseutupolitiikan uudistamisen valmistelun strategiaryhmä**

Aika: 15.6.2018 klo 9:030–11:30

Paikka: Valtioneuvoston juhlahuoneisto Smolna, Helsinki

Läsnä:

**Jari Leppä**/MMM, pj.  
**Minna-Mari Kaila**/MMM  
**Marja Kokkonen**/MMM  
**Arja-Leena Kirvesniemi**/  
MMM  
**Kari Valonen**/MMM  
**Anna-Leena Miettinen**/  
MMM  
**Christell Åström**/MMM  
**Pekka Väisänen** / MMM  
**Annukka Lyra** / MMM  
**Jyri Inha**/VM  
**Jussi Soramäki**/VNK

**Ari Niiranen**/YM  
**Matti Aho**/ Evira  
**Antti-Jussi Oikarinen** /Mavi  
**Tiina Rinta-Rahko** / Mavi  
**Petri Knaapinen**/Uudenmaan  
ELY-keskus  
**Antti Sahi**/MTK  
**Jonas Laxåback**/SLC  
**Timo Taulavuori**/ Puutarha-  
liitto ry  
**Petri Rinne**/Suomen Kylä-  
toiminta ry ja Leader-ryhmät

**Ilkka Pohjamo**/Maidonjalos-  
tajien ja meijeritukkukauppi-  
aiden liitto ry  
**Kati Pulli**/Suomen eläinsuoje-  
lyyhdistysten liitto  
**Virva Terho**/MMM, sihteeri  
**Martti Patjas**/MMM, sihteeri  
**Vesa Kahilampi**/MMM, sih-  
teeri  
**Mika Survonon**/MMM, sih-  
teeri

#### **1. Kokouksen avaus**

Ministeri Leppä avasi kokouksen.

Hyväksyttiin asialista.

#### **2. Edellisen kokouksen pöytäkirja**

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

#### **3. Tilannekatsaus EU-tason CAP-valmisteluun**

Valonen kertoi tilannekatsauksen EU-tason CAP-valmistelun ajankohtaisiin asioihin. Valosen mukaan asioita on tapahtunut paljon sitten strategiaryhmän edellisen kokouksen. Viimeisimpinä ja keskeisimpinä esillä ovat viime viikkoina olleet komission esitykset sekä seuraavan kauden rahoituskehysistä (MFF) että säädösehdotuksista.

Rahoituskehusehdotuksen osalta Valonen kertoi Brexit-aukkoa paikattavan osittain uudella rahalla, osittain uudelleen kohdennuksilla. On arvioitu, että EU-27 osalta suhteellinen maksuosuus nousisi 1,06 prosentista 1,14 prosenttiin BKTL:stä. Leikkauksia kohdentuisi muun muassa koheesiopoliittikkaan ja CAP:iin. Lisäpanostuksia komissio esittää muun muassa sisämarkkinoiden kehittämiseen, innovaatioihin, turvallisuuskysymyksiin, puolustukseen, maahanmuuttoon ja Erasmus-ohjelmaan.

Maatalouden menoista esityksessä on poistettu Iso-Britannialle osoitetut määrärahat ja tämän jälkeen kokonaisuuteen on tehty noin 5 prosentin leikkaus (käyvin hinnoin). Määrärahaleikkaus näyttäisi olevan suurempi II-pilarissa (maaseudun kehittäminen) kuin I-pilarissa (suorat tuet). Käyvin hinnoin leikkaus olisi I-pilarissa noin 2 % ja II-pilarissa käyvin hinnoin noin 15 %. Suorien tukien ns. konvergenssi näyttäisi hyödyttävän vähän myös Suomea.

Kesäkuun alussa julkistetun lainsäädäntöpaketin yhteydessä komissio antoi Valosen mukaan indikaatiiviset luvut tulevista määrärahoista, myös II-pilarin osalta. Tämä jäykistää Valosen mukaan neuvotteluasetelmaa, sillä lisärahan saaminen tarkoittaa joko muiden rahojen pienenemistä tai kokonaan uutta lisärahaa.

Substanssin osalta uudistuksen isossa linjassa ei Valosen mukaan näyttäisi ainakaan toistaiseksi olevan mitään kovin yllättävää. Suuntana on siirtyä nykyisestä sääntöjen noudattamisesta enemmän tulosten seurantaan. Jäsenmaille näyttäisi olevan tulossa myös enemmän päätösvaltaa.

Komission julkistamien asetuseronnosten perusteella nykyiset tukitoimenpiteet näyttäisivät olevan mahdollisia. Huomionarvoisina kohtina Valonen otti esiin tilakohtaisen tukikaton (max. 100 000 euroa ja työvoimakustannusten huomiointi), pakolliseksi kaavaillun uudelleenjakotuen, vahvemman ympäristönäkökulman (eco-scheme) sekä riskienhallinnan. Positiivisina asioina Valonen näki mm. jäsenmaiden saaman päätäntävällän kasvamisen (olosuhteiden huomioon ottamisessa), ympäristö- ja ilmastoasioiden kerroksellisuuden vähentämisen, nuorten viljelijöiden tukemisen sekä mahdollisuuden yksinkertaistamiseen. Ongelmakohtia puolestaan olisivat rahoituksen aleneminen, uusi vahvistettu ehdollisuus mahdollisine tiukkoine EU-tason vaatimuksineen, valvonnan toteutus sekä Suomen erityiskysymykset. Rahoitus nähdään selkeästi suurimpana ongelmana.

Aikataulun osalta Valonen kertoi asiantuntijatyöryhmien liikkeelle lähtemisestä 15.6.2018. Epävirallisessa neuvostossa asioista keskusteltiin alustavasti jo 5.6.2018. Seuraavana virstanpylväänä Valonen näki kesäkuun lopussa kokoontuvan Eurooppa-neuvoston kokouksen, jossa tarkoitus on keskustella sekä rahoituskehusehdotuksesta että lainsäädäntökysymyksistä. Valosen mukaan Eurooppa-neuvostossa tehtävät päätökset sanelevat hyvin pitkälti myös CAP-uudistuksen lopullisen aikataulun.

Keskustelussa esiin nostettiin ennen kaikkea maatalous- ja maaseuturahojen merkittävä väheneminen sekä liikkumavaran kaventuminen verrattuna siihen, miten aikaisemmin annetussa CAP:in tiedonannossa kokonaisuutta kuvattiin. Samoin työkalut maatalouden kannattavuuden parantamiseksi nähtiin asetuseronnosten valossa vaatimattomina.

Yleisesti nähtiin myös, että jäsenmaan kasvavan päätäntävällän nimissä kansallisessa strategiassa tulisi hyödyntää esimerkiksi mahdollisuus yksinkertaistamiseen ja maatalouden tehokkuuden parantamiseen. Samoin huomioon otettujen muiden politiikkasektorien tavoitteet (mm. mikrobiresistenssi) tulisi noteerata. Lisäksi ympäristöasioille annetun ison painoarvon haluttiin jatkossakin näkyvän tason säilymisenä, riippumatta toimien pakollisuudesta tai vapaaehtoisuudesta. Esiin nostettuja asi-

oita olivat lisäksi muun muassa huoli maatalouden rakenteen kehittämisestä (vrt. tilakohtainen tukikatto), kansallisten tukien jatkuminen sekä tilintarkastustuomioistuimen epäselvä rooli jatkossa.

Myös toimeenpanon näkökulmasta säädösluonnoksissa nähtiin potentiaalisia hankaluuksia. Yksinkertaistamisen ja kannattavuusnäkökulman puuttumisen lisäksi ongelmallisena nähtiin, että paine kansalliseen sääntelyyn kasvaa. Tämä puolestaan tarkoittaa resursointikysymystä (ml. valvontajärjestelmät). Myös aikataulu saattaa toimeenpanon näkökulmasta helposti johtaa tilanteeseen, jossa säädösten antamisen ja toimeenpanon aloittamisen väliin jää liian vähän aikaa. Positiivisena nähtiin mahdollisuus luopua tukioikeuksista ja kalliista tukioikeusrekisteristä. Tosin nähtiin myös, että päätös tukioikeuksista luopumisesta tai niiden käytön jatkamisesta vaatii joka tapauksessa tarkkaa harkintaa, jossa hyötyjen ja haittojen lisäksi on selvitettävä viljelijöiden ja maanomistajien oikeusturvakysymykset.

Valmisteluun liittyvinä mahdollisina lisäselvitystarpeina esiin nostettiin riskinhallintaa sekä ympäristötoimia koskevat selvitykset.

#### **4. Tilannekatsaus kansalliseen CAP-valmisteluun**

Kaila antoi katsauksen CAP-valmistelun kansallisesta ajankohtaistilanteesta. Valmistelun kansallista organisointia tulisi asetusluonnosten julkistamisen jälkeen päivittää. Ohjausryhmässä käydyn keskustelun perusteella esitetään, että valmisteluun asetettaisiin kolme ns. asiakaslähtöistä valmisteluryhmää. Ryhmät olisivat maatalousryhmä, maaseuturyhmä ja elintarvikemarkkinaryhmä. Valmistelun selkeyttämiseksi ja yksinkertaistamiseksi ohjausryhmästä luovuttaisiin. Strategiaryhmä jatkaisi kuitenkin edelleen työtään asettamispäätöksessä asetettujen tavoitteiden ja tehtävien mukaisesti.

Kailan mukaan toimenpiteiden sisältöjä valmisteltaisiin työpajojen ja kuulemisten kautta. Työryhmät tekisivät kuitenkin varsinaisia esityksiä omaa asiakasryhmää koskevista toimenpiteistä ja rahoituksesta strategiaryhmän linjattavaksi. Ns. läpileikkaavia teemoja olisivat ympäristö ja ilmasto sekä osaaminen, innovaatiot ja yhteistyö. Lisäksi erikseen toimisivat hallintomallityöryhmä sekä Ahvenanmaa –työryhmä.

Aikataulun osalta Kaila kertoi kick off –tilaisuudesta, joka ajoittuisi alustavien suunnitelmien mukaan alkusyksyyn. Työryhmien jäsenten nimeämispyynnöt lähetettäisiin tätä ennen sidosryhmille.

Keskustelussa esitetty suunnitelma todettiin vaikuttavan hyvältä. Sovittiin, että valmistelua jatketaan esitetyltä pohjalta.

Patjas täydensi kuvausta kansallisesta valmistelusta kertaamalla tähän mennessä toteutetun strategisen valmistelun etenemistä. Teemakohtaisten kokonaisuuksien valmistelu tiivistyi 3 + 2 tavoitettiin ja nämä tavoitetilat vastaavat hyvin pitkälti asetettavien työryhmien valmistelulisältöjä.

Jatkovalmistelun aikataulun osalta Patjas toi esiin selkeän tavoitteen. Tavoitteena on, että Suomen CAP-suunnitelma olisi valmis alkuvuonna 2020 niin, että se olisi lähetettävissä edelleen komission hyväksyttäväksi viimeistään alkuvuonna 2021.

Keskustelussa tuotiin esiin erityisesti toimeenpanoa koskeva huoli. Kansallisen lainsäädännön valmistelu- ja hyväksymisaikataulut olisi suunniteltava sellaisiksi, että sujuva uuden kauden toimeenpano olisi mahdollista aloittaa ilman viivästyksiä.

## **5. Seuraava kokous**

Sovittiin, että seuraavan kokouksen ajankohtaan palataan myöhemmin.

## **6. Muut asiat**

Åström esitteli kaupunkipolitiikan yhteistyöryhmän ja maaseutupolitiikan neuvoston asettaman yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen työryhmän kannanotot ohjelmakauden 2021-2027 tavoitteista. Kannanotto jaettiin strategiaryhmälle tiedoksi.

Helsingissä 20.6.2018

Maa- ja metsätalousministeri  
Strategiaryhmän puheenjohtaja

Jari Leppä

Erityisasiantuntija  
Strategiaryhmän sihteeri

Mika Survonon